

Pestprotocol

Christelijke basisschool
De Wegwijzer
Wolvega

Maart 2010

Voorwoord

De laatste jaren is er veel te doen over het aanpakken van pestgedrag op scholen. Ook op onze school zijn wij geconfronteerd geweest met situaties waarin pesten een rol speelde. Als school zijn wij dan ook al lange tijd bewust bezig met het voorkomen en aanpakken van pestgedrag.

Zeker ook vanuit onze christelijke overtuiging vinden wij dat ieder kind recht heeft op een veilige plek op school.

Bovenschools is er algemeen beleid over het pesten opgesteld. Dit document is op school aanwezig.

Hierin staat ook achtergrondinformatie over het pesten.

Met het bovenschoolse pestprotocol en dit pestprotocol op schoolniveau willen we duidelijkheid scheppen over de te volgen procedure, die op welke wijze dan ook bij onze school betrokken is. Het mag gezien worden als een uitgangspunt voor het handelen op onze school. Normen en waarden, die wij op school voor ogen hebben bij de vorming en begeleiding van de kinderen, komen hierin naar voren.

Hoofdstuk 1

1.1 Wat is een pestprotocol?

Een pestprotocol is een aantal overeenkomsten over het tegengaan van pesten. Een afspraak tussen de school, de kinderen en de ouders.

1.2 Waarom een pestprotocol?

Een kind kan zich pas volledig ontwikkelen in een situatie waar het zich veilig weet en voelt. Dit is een deel van onze missie als school. Pesten heeft een negatieve invloed op het welbevinden van een kind en staat een goede ontwikkeling van een kind in de weg.

Daarom mag er niet gepest worden.

Dit staat ook geschreven in de universele verklaring van de rechten van het kind (beginsel 6) :

Ieder kind heeft liefde en begrip nodig voor de volledige en harmonische ontplooiing van zijn persoonlijkheid.

1.3 Wat is plagen?

Bij plagen is sprake van incidenten. Vaak is het een kwestie van elkaar voor de gek houden. Er zijn gelijke machtsverhoudingen. De geplaagde kan zich verdedigen en loopt derhalve geen blijvende psychische of fysieke schade op.

1.4 Wat is pesten?

Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door één of meer individuen op één persoon die niet in staat is zich te verdedigen. Bij pesten is de macht ongelijk verdeeld. Pesten heeft negatieve gevolgen voor het slachtoffer. Elk kind wordt wel eens geplaagd, maar wie gepest wordt is altijd het slachtoffer, altijd de verliezer.

Pesten is een vorm van mishandeling!!!

1.5 Waarom vraagt CBS de Wegwijzer aandacht voor pesten?

Wij willen onder andere onze leerlingen een veilig schoolklimaat bieden, waarin zij zich evenwichtig kunnen ontwikkelen. Daartoe bevorderen de leerkrachten een goede, prettige werksfeer in de klas. Als school hebben we een aantal leefregels opgesteld die mede de sfeer op school bepalen. De leefregels zijn:

Hoe ik met een ander omga op het plein:

- 1 Ik kom 's morgens na 08.15 uur en 's middags na 12.45 uur op school.
- 2 Om 11.45 uur (wo. 12.15) ga ik direct naar huis.
- 3 Ik weet dat er een kwartier voor schooltijd en in de pauze een juf of meester op het plein aanwezig is.
- 4 Behalve bij een spel dat volgens de regels gebeurt, blijf ik van een ander af.
- 5 Ik gebruik alleen nette, goede woorden.
- 6 Ik ga op een leuke manier met andere kinderen om.
- 7 Ik mag best iets positiefs zeggen over iemand of z'n kleding e.d.
- 8 Ik probeer aardig te zijn voor een ander.
- 9 Ik speel vooral met m'n eigen leeftijdgenoten.
- 10 Als een ander mij iets doet, wat ik niet leuk vindt, zeg ik: Hou op! Stop!
Ik kan in alle gevallen bij de pleinwacht terecht.
- 11 Als er ruzie is hou ik mij daar buiten.
Ik mag dit wel melden bij de pleinwacht.
- 12 In de pauze is het te vol op het plein om te spelen met skateboards, steps, rollerskates en alle soorten ballen.
- 13 Ik gebruik de speeltoestellen op de juiste manier. Ik zorg ervoor dat iedereen gebruik kan maken van de speeltoestellen. Het hek rondom school is geen zitplaats of speeltoestel.
- 14 Ik zorg er voor dat het plein schoon blijft.
- 15 In de buurt van ramen doe ik extra voorzichtig.
- 16 Als er sneeuw ligt hoor ik in school hoe we hiermee omgaan.

Deze leefregels worden in alle groepen besproken. De kinderen van groep 4 t/m 8 hebben ze in hun map. We hopen door deze leefregels toe te passen dat leerlingen, ouders, leerkrachten elkaar respecteren en in hun waarde laten.

Naast deze afspraken zijn er ook nog klassikale afspraken met de leerlingen die het onderwijs in de klas bevorderen. Praten over pesten komt in de klas regelmatig aan bod. Vooral in de lessen sociaal emotionele vorming, waarbij wij gebruik maken van de **Kijk en Beleef** boeken, wordt hier gericht aandacht aan besteed.

Het kan voor komen dat een kind systematisch door anderen wordt genegeerd of gepest. Met als gevolg dat het kind zodanig psychisch in de knel komt, dat pedagogische maatregelen van de leerkracht of van de school niet meer volstaan. Dan hebben we te maken met een ernstig probleem. We hebben dan te maken met een beschadigd kind. Tevens houdt dit in dat we ook te maken hebben met een of meerdere pesters die door hun acties een negatieve invloed heeft/hebben op de sfeer in de groep.

Een schoolklimaat waarin gepest wordt, tast iedereen aan.

In een klas waarin gepest wordt, kan iedereen slachtoffer zijn.

Dit willen we als school voorkomen. Vandaar dit pestprotocol.

Hoofdstuk 2

2.1 De leefregels tegen pesten.

1. Wij pesten niet.
2. Wij accepteren niet dat er gepest wordt.
3. Er zijn duidelijke sancties afgesproken wanneer er sprake is van pesten.
4. Leerlingen en ouders zijn bekend met het pestprotocol en de sancties.

De tweede regel richt zich nadrukkelijk op leerlingen, leerkrachten en ouders gezamenlijk. Ieder heeft zijn eigen verantwoordelijkheid bij het tegengaan van pesten. Die eigen verantwoordelijkheid wordt in dit protocol geconcretiseerd door af te spreken welke stappen er gezet moeten worden als er sprake is van pesten.

2.2 Aanpak van ruzies en pestgedrag in vier stappen

Vooraf:

We gaan op de Wegwijzer uit van de zogenaamde "Stop-methode".

Indien een leerling zich gepest voelt kan hij/zij dat laten weten door "stop" of "hou op" te zeggen. De ander weet dat hij/zij over een grens is gegaan. Degene weet dat hij/zij dan moet ophouden. Indien dit niet gebeurt, wordt dit door de gepeste gemeld (of door een medeleerling) aan de eigen leerkracht, maar dat kan ook een andere leerkracht zijn. Als het op het plein gebeurt, meldt het kind dit bij de pleinwacht.

De leerkracht roept de beide leerlingen bij elkaar en dan treedt het volgende stappenplan in werking:

Wanneer de leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten ondernemen de leerlingen en wij de volgende stappen:

Stap 1:

De leerlingen proberen er eerst zelf (samen) uit te komen.

Stap 2:

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen.

Stap 3:

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderinggesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.

Stap 4:

De leerkracht vraagt in alle gevallen aan beide partijen of deze "ruzie" nu naar tevredenheid is op gelost. Dit dient positief beantwoord te worden. Zo niet, dan praten we totdat het wel is opgelost. Dan kan niemand er weer op terug komen!!!

Stap 5:

Beide partijen geven elkaar een hand en bieden hun excuus aan en zeggen dat ze proberen het niet weer te doen

Stap 6:

Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest /ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking (zie bij sanctiebeleid).

Als de betreffende leerling vaker betrokken is bij herhaaldelijk ruzie/ pestgedrag is het van belang dit te noteren in de leerlingdossiermap. Het is goed om ouders dan op de hoogte te brengen van dit ruzie/ pestgedrag. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen. Dit altijd in overleg met het team.

Hoofdstuk 3

Sanctiebeleid

De leerkracht heeft het idee dat er sprake is van onderhuids pesten:

In zo'n geval kan de leerkracht een **KIJK EN BELEEF** boek bespreken om langs die weg bij het probleem in de klas te komen.

De leerkracht ziet dat een leerling wordt gepest of de gepeste of medeleerlingen komen het bij hem melden:

De leerkracht neemt duidelijk een stelling in.

Als de stappen 1 t/m 3 geen positief resultaat opleveren voor de gepeste, worden er strafmaatregelen genomen. Hier toe wordt overgegaan, nadat het team hierover heeft beslist.

De straf bestaat uit 5 fases; afhankelijk van hoelang de pester door blijft gaan met zijn/ haar pestgedrag en geen verbetering vertoont in zijn / haar gedrag:

Fase 1:

- Een of meerdere pauzes binnen blijven.
- Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn.
- Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem.
- Door gesprek: bewustwording voor wat hij met het gepeste kind uithaalt.
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.

Fase 2:

- Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd in de leerlingdossiermap en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

Fase 3:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

Fase 4:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

Fase 5:

- In extreme gevallen kan een leerling na een time - out, geschorst of verwijderd worden. (zie bovenschools protocol plaatsing)

Hoofdstuk 4

4.1.1 Mogelijke oorzaken waarom iemand wordt gepest:

- Anders zijn; bijvoorbeeld andere huidskleur, andere kleding.
- De zondebok is het slachtoffer van het afreageren van een frustratie.
- Weerloos zijn (niet weerbaar zijn); alleen degenen die niets terug kunnen doen, wordt uitgekozen als slachtoffer.
- Eerder zondebok geweest zijn; wie eenmaal als zondebok bestempeld is, kan deze cyclus maar moeilijk doorbreken.

4.1.2 Begeleiding van de gepeste leerling:

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest?
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken.
- De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie; bijvoorbeeld je niet afzonderen
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).
- Het gepeste kind niet over beschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie, waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen

- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD.

4.2.1 Mogelijke oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie.
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen).
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt.
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan.
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.

4.2.2 Begeleiding van de pester:

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest, belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst- nadenk -houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten? *
- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD.

4.3 Adviezen aan de ouders van onze school:

4.3.1 Alle ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

4.3.2 Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.

- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

4.3.3 Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD.

Hoofdstuk 5

De medezeggenschapsraad, directie en het team hebben ingestemd met de inhoud van dit pestprotocol.

5.1 Ondertekening namens de geledingen

De medezeggenschapsraad: _____

De directie: _____

Namens het team: _____

Datum: _____